

Λωτός. Ένα άνθος το οποίο ευδοκίμει σε διαφορετικά μέρη της υφής. Ένα άνθος το οποίο, λόγω του τρόπου ανάπτυξης του, δε πέρασε απαρατήρητο από τις θεοσοφίες των διαφόρων χωρών. Ένα άνθος με ποικιλία χρωμάτων και μεγάλη συμβολική σημασία.

Ο λωτός είναι ένα είδος νούφαρου, το οποίο από την αρχική του μορφή μέσα στα λασπόνερα μεταμορφώνεται σε ένα πανέμορφο άνθος λίγα εκατοστά πάνω από την επιφάνεια του νερού. Αυτή η διαδικασία προκάλεσε δέος σε πληθώρα ανθρώπων, σε βαθμό τέτοιο ώστε να το καταστήσουν σύμβολο αγνότητας και αναγέννησης. Αυτός ο τρόπος με τον οποίο φυτρώνει και μεγαλώνει το φυτό εκφράζει την εξέλιξη της ψυχής και του πνεύματος από την πρωτόγονη λάσπη του υλισμού, μέσα στο νερό της εμπειρίας και στο λαμπερό ηλιόφως της διαφώτισης.

Αν και υπάρχουν και άλλα φυτά τα οποία ανθίζουν πάνω στο νερό, μόνο ο λωτός είναι αυτός που, χάρη στη δύναμη του κοτσανιού του, ανυψώνεται 20 με 30 εκατοστά πάνω από την επιφάνεια του νερού.

Είπαμε λοιπόν ότι το λουλούδι αυτό απασχόλησε πολλές θρησκείες. Ας ξεκινήσουμε πρώτα με το συμβολισμό του στην Αιγυπτιακή θρησκεία. Καταρχάς στην Αίγυπτο ευδοκίμούν δύο είδη λωτού, ο λευκός λωτός (*Nymphaea Lotus*) και ο μπλε λωτός (*Nymphaea cerulean*). Ένα τρίτο είδος λωτού εισήχθη στη χώρα από την Περσία, ο ροζ λωτός (*Nelumbo nucifera*). Και τα τρία αυτά είδη απεικονίστηκαν στην αιγυπτιακή τέχνη (μάλιστα ο ροζ λωτός βρέθηκε και σε ελληνιστικά καλλιτεχνήματα), ωστόσο ο μπλε λωτός ήταν αυτός που χρησιμοποιήθηκε κατά κύριο λόγο.

Ο λωτός για τους Αιγυπτίους συμβολίζει τον ήλιο και την αναγέννηση. Και αυτό οφείλεται στο γεγονός πως το άνθος αυτό έχει παρατηρηθεί ότι τη νύχτα κλείνει και βυθίζεται κάτω από το νερό μέχρις ότου να ξανά αναδυθεί και να ανθίσει την ημέρα, παρόμοια με τον ήλιο. Αντιδρά λοιπόν στην παρουσία ή την απουσία του φωτός και της ζέστης, με το να βυθίζεται τη νύχτα και να φύεται από το νερό κατά την αυγή, συμβολικά ως λατρεία προς τον ήλιο. Αυτή του η λειτουργία τον έκανε σύμβολο του Όρου και του Ρα, και οι δύο θεοί του φωτός. Ένας αιγυπτιακός μύθος της δημιουργίας αναφέρει ότι ο θεός του Ήλιου Ρα αναδύθηκε από τον λωτό και ότι ο λωτός έσωσε τη ζωή του Ήλιου.

Ως σύμβολο της αναγέννησης ο λωτός σχετίζεται και με το Θεό Οσίρι, τον αιγυπτιακό θεό της νεκρανάστασης. Υπάρχουν πολλές απεικονίσεις του Οσίρι στις οποίες φαίνονται οι τέσσερις γιοι του Όρου να στέκονται πάνω σε ένα λωτό μπροστά στον Θεό. Το Βιβλίο των Νεκρών περιλαμβάνει ξόρκια «μεταμόρφωσης σε λωτό» και επιπλέον εκπλήρωση της υπόσχεσης της νεκρανάστασης.

Ο λωτός χρησιμοποιείται επίσης και ως χαρακτηριστικό της Ίσιδας, σαν σύμβολο της γονιμότητας, της αγνότητας και της παρθενίας. Γίνεται επίσης πολύ συχνή χρήση και από την αιγυπτιακή τέχνη ως σύμβολο της Άνω Αιγύπτου. Συχνά απεικονιζόταν με το μακρύ του μίσχο, να πλέκεται με τον πάπυρο (σύμβολο της Κάτω Αιγύπτου), ως ένδειξη της ένωσης των δύο εκτάσεων.

Πηγαίνοντας πιο ανατολικά συναντούμε άλλη μια χώρα στην οποία ο λωτός έχει συμβολική αξία, την Ινδία. Μάλιστα εδώ το άνθος εμφανίζεται στις ινδουιστικές

θεωρήσεις περί δημιουργίας. Ένας Ινδουιστικός μύθος αναφέρει ότι «μετά την πρώτη εκστόμιση του ψαλμού OM, ο τεράστιος ωκεανός έφερε στην επιφάνεια έναν θαυμάσιο χρυσό λωτό, λαμπερός όσο ο ήλιος, ο οποίος επέπλεε πάνω στα μοναχικά του νερά. Από τον ψαλμό αυτό εξήλθε και η Ινδουιστική Θεϊκή Τριάδα των Βράχμα, Βισνού και Σίβα, οι οποίοι αναπαρίστανται καθισμένοι πάνω σε χρυσούς λωτούς.

Μία άλλη εκδοχή αναφέρει ότι ο Βισνού κοιμήθηκε πάνω σε έναν λωτό και ένας μίσχος λωτού αναπτύχθηκε από τον αφαλό του. Από το λωτό αυτό βγήκε ο Βράχμα, ο δημιουργός, ο οποίος βρίσκεται καθισμένος πάνω του και συγκεντρώνεται σε πνευματικά θέματα. Έπειτα άρχισε τις εργασίες του ως δημιουργός, ένα έργο το οποίο περιέχει και τις ενέργειες της φωτιάς και των υδάτων (του πνεύματος και της ύλης) σε σχέση με τους επίγειους και θεϊκούς δημιουργούς.

Επίσης η σύζυγος του Βισνού, η Λάχσμι, ήρθε στην επιφάνεια του ωκεανού πάνω σε ένα λευκό λωτό, ο οποίος είναι και το έμβλημά της. Η Λάχσμι είναι η Θεά της σοφίας, της ευσπλαχνίας και της ομορφιάς

Σύμφωνα λοιπόν και με τους μύθους οι Ινδοί έχουν το λωτό ως σύμβολο θεοτήτων, γονιμότητας, υγείας, γνώσης και επιφώτισης.

Ακόμη πιο ανατολικά συναντάμε τις χώρες με τη βουδιστική θρησκεία και κυρίως την Κίνα. Εδώ ο λωτός έχει εξίσου σημαντική σημασία. Ο μύθος λέει ότι τη νύχτα την οποία ο Βούδας συνελήφθη από τη μητέρα του ένας τεράστιος λωτός φύτρωσε από τη γη (αυτό είναι ταυτόσημο με το χρυσό λωτό του Βραχμά). Ο Βούδας μετέπειτα έγινε διαφωτιστής και σχετίστηκε με το λωτό. Μία δημοφιλής εικόνα πνευματικής ανάπτυξης είναι αυτή του Βούδα να κάθεται πάνω σε έναν ανθισμένο λωτό. Ένα πολύ γνωστό μάντρα είναι το "Om mani padme hum" το οποίο σημαίνει «κόσμημα στην καρδιά του λωτού» ή πιο απλά «πετράδι στο λωτό, του οποίου ο Βούδας είναι η καρδιά». Συνεπώς ο λωτός είναι ένα από τα οχτώ ευοίωνα σύμβολα του κινέζικου Βουδισμού. Και πιο συγκεκριμένα ένας λωτός με οχτώ πέταλα χρησιμοποιείται ως βουδιστικό σύμβολο του σύμπαντος και αναπαριστά την κοσμική αρμονία. Ο λωτός με χίλια πέταλα συμβολίζει την πνευματική φώτιση. Ένα μπουμπούκι λωτού συμβολίζει την πιθανότητα. Επίσης αντιπροσωπεύει το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον, καθώς το ίδιο φυτό μπορεί να έχει συγχρόνως σπόρους, μπουμπούκια και άνθη.

Ένας φιλόλογος μάλιστα αναφέρει «Στο βουδισμό, οι καρδιές των όντων είναι όπως ένας μη ανθισμένος λωτός. Όταν οι ηθικές αρετές του Βούδα εκδηλωθούν σε εκείνο το σημείο, ο λωτός ανθίζει. Γι' αυτό κι ο Βούδας κάθεται πάνω σε έναν ανθισμένο λωτό».

Ο λωτός είναι ένα από τα πιο αναγνωρισμένα μοτίβα της βουδιστικής θρησκείας και εμφανίζεται σε όλα τα είδη της βουδιστικής τέχνης, σε όλους τους βουδιστικούς πολιτισμούς. Ο σπειροειδής λωτός στολίζει βουδιστικά υφαντά, κεραμικά και αρχιτεκτονική. Κάθε σημαντική βουδιστική θεότητα σχετίζεται κατά κάποιον τρόπο με το λωτό, είτε καθισμένοι πάνω σε ένα πλήρη ανθισμένο λωτό είτε έχοντάς τον στα χέρια τους. Για παράδειγμα η Κουάν Γιν, η θεά της ευσπλαχνίας και της συμπόνιας, συχνά εμφανίζεται καθισμένη σε άνθος λωτού.

Αξίζει να ειπωθεί ότι οι λωτοί δε μεγαλώνουν στο Θιβέτ, και έτσι η Θιβετιανή τέχνη έχει μόνο κάποιες εκδοχές του άνθους.

Εκτός από αυτές τις περιοχές, στις οποίες όπως είδαμε ο λωτός έχει μεγάλη σπουδαιότητα, το άνθος αυτό συναντάται και σε άλλα μέρη, όπως για παράδειγμα στη

Μεσοποταμία. Στους Ασσυρίους, στους Φοίνικες και στους Χιττίτες, καθώς επίσης και αρχαίους Έλληνες και Ρωμαίους, ο λωτός σχετίζεται με την ζωή μετά μιας και συμβολίζει το θάνατο και την αναγέννηση, τη μελλοντική ζωή και τις αναπαραγωγικές φυσικές δυνάμεις. Όσον αφορά τον ελληνορωμαϊκό πολιτισμό, το άνθος σχετίζεται και με την ρωμαϊκή Θεά Αφροδίτη (Venus).

Ακόμη και στη χριστιανική παράδοση. Λέγεται ότι οι χριστιανοί αντί για το συμβολισμό του λωτού έχουν τον λευκό κρίνο, ο οποίος, σχετιζόμενος με την Παναγία, συμβολίζει την αγνότητα και την γονιμότητα συγχρόνως.

~*~*~

Είπαμε όμως ότι ο λωτός μπορεί να έχει διάφορα χρώματα. Έτσι εκτός από το γενικό συμβολισμό που έχει σε κάθε θρησκεία ως άνθος, έχει και διαφορετική ερμηνεία αναλόγως το χρωματισμό. Έτσι λοιπόν :

- Λευκός λωτός : Αντιπροσωπεύει την κατάσταση της πνευματικής τελειότητας και την πλήρη πνευματική αγνότητα.
- Ροζ λωτός : Ο ιδανικός αυτός λωτός υποκαθιστά γενικά την υπέρτατη θεότητα. Επιπλέον σχετίζεται πολύ ρεαλιστικά με τον ίδιο το Βούδα.
- Κόκκινος λωτός : Συμβολίζει την αυθεντική φύση και αγνότητα της καρδιάς. Είναι ο λωτός της αγάπης, της ευσπλαχνίας, του πάθους και άλλων ιδιοτήτων της καρδιάς.
- Μπλε λωτός : Είναι το σύμβολο της νίκης του πνεύματος από τις αισθήσεις, και συμβολίζει τη σοφία της γνώσης.

Ας κλείσω με μία φράση που βρίσκεται στο σανσκριτικό βιογραφικό του Βούδα, το Lalitavistara

«Η ψυχή των περισσότερων ανθρώπων είναι αγνή, όπως ο λωτός στα λασπόνερα ο οποίος δε παραμένει σε αυτά».

Πηγές:

Λεξικό Συμβόλων – Τζ. Κούπερ

www.religionfacts.com

www.altrelegion.about.com

www.brigidsflame.com

www.theosociety.org